

“Less is more”, mindre är mer, är ett uttryck som lanserades av den tysk-amerikanske Bauhausarkitekten Mies van der Rohe. Idén bakom detta var att arkitektur och inredning på basis av ny industriell byggnadsteknik med nya material som stål, glas och betong, skulle hävda ändamålet, funktionen, som den bestämmande faktorn för formbildningen.

Funktionalismen, som stilen kom att kallas inom arkitekturen, fann i den samtida konsten (1920-30 talet) en formvärld lätt att tillämpa.

Konsten höll sig dock med egna manifest. Som till exempel hos suprematisterna där själva formen och förnekandet av den subjektiva framställningen blir gestaltningen. I sitt mest extrema uttryck som “Vit kvadrat på vit botten” från 1918, hävdade Kasimir Malevitj på sitt sätt “less is more”. Han dog 1935 med insikt om att han i det verket nått vägs ände.

I mitten av sextiotalet hade man dragit veven ännu ett varv. Då formulerade den engelske filosofen Richard Wollheim, delvis ur formeln “Less is more”, begreppet minimal art och beskrev sin samtids konst som frånvaro av “litterärt”konstinnehåll. Konstnärer som Donald Judd och Tony Smith prövade gränserna för hur långt man kunde reducera uttrycket innan man hamnade i språklösheten, och det gjorde man ju snabbt. Utlämnad utan koder svek publiken, som det brukar heta. Räddningen blev modernismens institutionalisering.

Avantgardets konstaktiviteter blev helt beroende av officiellt beskyddarskap, samma sorts beskyddarskap som på Konstens Hus försöker krama avantgardism ur Madhat Kakeis monokroma dukar, 84 år efter att Malevitj konstaterat att det här var en återvändsgränd. Kakei har dragit veven ännu ett varv, men i hans fall är det more or less fråga om more of less än less is more.

På oftast mörka färginslag av akryl, upplagda med palettkniv läggs nya lager av färg. Det hela lackas och så är det färdigt. Undermålningarna med sina lite fnasiga kanter, skimrar svagt igenom de blanka ytorna. Verken, som är utan titlar, beskriver inget annat än färg som yta och materia, utstruken på duk. I ett välhängt, avvägt sammanhang, eller som accenter i en inredning, där målningarna kunnat samverka med arkitekturen skulle detta kunna förhöja både bilderna och ett rums kvaliteter och vara vackert. I detta fall så här en gros, rättvist grupperat över väggarna i ett f.d. möbelvaruhus blir det inte bara ögonbedövande tråkigt, utan alltför associativt förknippat med husets tidigare verksamhet. Det finns ett omvänt förhållande mellan allmängiltighet och betydelsemättnad. Kakeis utsagor som kan upprepas i all oändlighet och själva utbytbarheten dem emellan tömmer dem på betydelse och riskerar att reducera dem till blott och bart varufetischer på en institutionaliserad marknad. Det är kanske det som är meningen, vad vet jag? More or less, more of less.

Bertil Sundstedt